

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การทดสอบทดสอบทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บในการก่อตัวของสาธารณมติในบริบทการเมืองและวัฒนธรรมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะตามทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บนอกจากนั้น การศึกษาครั้งนี้ยังได้ขยายขอบเขตของทฤษฎีไปศึกษาตัวแปรความมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นสาธารณะ ตัวแปรทางวัฒนธรรมและตัวแปรความมีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย ซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะด้วยเช่นกัน ในบทนี้ผู้วิจัยได้จำแนกหัวข้อเป็น 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหาและการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้นำวิธีการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหามาใช้เพื่อคัดเลือกประเด็นสาธารณะที่กำลังเป็นข้อโต้แย้งของสังคมไทยในช่วงเวลานั้นและมีลักษณะองค์ประกอบตามแนวคิดของ Noelle-Neumann (จะกล่าวถึงรายละเอียดในส่วนต่อไป) หลังจากได้ประเด็นสาธารณะที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาครั้งนี้แล้วผู้วิจัยจะได้นำไปสร้างเป็นสถานการณ์คำถามในแบบสอบถามซึ่งจะอยู่ในส่วนที่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจต่อไป สำหรับวิธีการวิจัยเชิงสำรวจเป็นการทดสอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บรวมถึงตัวแปรต่างๆ ที่เพิ่มเข้ามาศึกษา รวม 29 ตัวแปร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเจ็บครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มประชากร 2 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

ส่วนแรก คือ หนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกมา 6 รายชื่อ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน ไทยโพสต์และผู้จัดการ ซึ่งประชากรส่วนนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อคัดเลือกประเด็นสาธารณะ ซึ่งมีองค์ประกอบเชิงจริยธรรมและกำลังเป็นที่โต้แย้งอยู่ในสังคมไทยในช่วงเวลานั้น

ประชากรส่วนที่สองคือ ประชาชน ซึ่งเป็นคนไทยจากทั่วประเทศ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างมาจาก 6 ภาคของประเทศไทย จำนวน 874 คน เพื่อตอบแบบสอบถามที่ระบุถึงแนวคิดต่างๆ ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ สำหรับรายละเอียดของประชากรทั้งสองกลุ่ม มีดังนี้

ส่วนแรก

สื่อมวลชน ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง สื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อเน้นการนำเสนอข่าวสารและมีรายละเอียดของเนื้อหาข่าวสารมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ ผู้วิจัยจึงได้เลือกสื่อหนังสือพิมพ์เป็นตัวแทนของสื่อมวลชนในภาพรวม เพื่อวิเคราะห์และคัดเลือกประเด็นสาธารณะที่กำลังเป็นข้อโต้แย้งในสังคมในช่วงเวลานั้น โดยผู้วิจัยได้เลือกสื่อหนังสือพิมพ์ในกลุ่มที่เน้นการนำเสนอข่าวเบา (soft news) และกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นการนำเสนอข่าวหนัก (hard news) มากกลุ่มละ 3 รายชื่อ ซึ่งตีพิมพ์ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 - 30 พฤศจิกายน 2549 รวม 180 ฉบับ ผู้วิจัยได้เลือกหนังสือพิมพ์แบบวิธีการเฉพาะเจาะจง (purposive) โดยใช้เกณฑ์ว่าหนังสือพิมพ์นั้นต้องเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านและมียอดจำหน่ายอยู่ในลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม ดังนี้ หนังสือพิมพ์กลุ่มที่เน้นการนำเสนอข่าวเบา ประกอบด้วย 1) ไทยรัฐ 2) เดลินิวส์ 3) ข่าวสด ส่วนหนังสือพิมพ์ที่เน้นการนำเสนอข่าวหนัก ประกอบด้วย 1) มติชน 2) ไทยโพสต์ 3) ผู้จัดการรายวัน

ส่วนที่สอง

ประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยจะได้สุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นคนไทยจากทั่วประเทศ จำนวน 873 คน ซึ่งจะช่วยให้การวัดตัวแปรต่างๆ ตามงานวิจัยนี้มีความชัดเจนขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากประชากรที่อาศัยอยู่ในแต่ละภูมิภาคน่าจะมีระดับความเกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ไม่เท่ากัน การสำรวจประชากรจากทุกภูมิภาคน่าจะทำให้เกิดการกระจายตัว ซึ่งจะช่วยให้เห็นอิทธิพลของตัวแปรต่างๆ ที่มีต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะต่างๆ ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยขั้นแรกแบ่งพื้นที่การสุ่มออกเป็น 6 ภาค (เกณฑ์การแบ่งเขตภาคของประเทศไทยตามหลักภูมิศาสตร์) รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ขั้นตอนต่อมาผู้วิจัยเลือกจังหวัดของแต่ละภาค โดยใช้เกณฑ์ว่าเป็นจังหวัดใหญ่หรือ

จังหวัดหลักของแต่ละภาค โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรและขนาดของความเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนกรุงเทพมหานครนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่เพื่อทำการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ส่วน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งของกรุงเทพมหานครที่แบ่งพื้นที่เป็นพื้นที่เขตชั้นใน พื้นที่เขตชั้นกลางและพื้นที่เขตชั้นนอก เมื่อได้จังหวัดที่เหมาะสมแล้วผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในแต่ละจังหวัดนั้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) ในแต่ละจังหวัดที่ได้เลือกไว้ ดังนี้

ภาคเหนือ	เชียงใหม่ เชียงราย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น นครราชสีมา
ภาคใต้	ภูเก็ต สงขลา ปัตตานี
ภาคตะวันตก	นครปฐม ราชบุรี
ภาคตะวันออก	ชลบุรี ตราด
ภาคกลาง	นนทบุรี นครนายก ปทุมธานี
กรุงเทพมหานคร	เขตชั้นใน เขตชั้นกลางและเขตชั้นนอก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บในครั้งนี้อย่างนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 2 ชุด ดังนี้

1) แบบวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ (code sheet) เป็นแบบลงรหัสที่ได้จากการเจงนับข่าวที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ชื่อ ในเดือนพฤศจิกายน 2549 โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากเนื้อหาจากข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ บทความแสดงความคิดเห็นและรายงานพิเศษ โดยในขั้นต้นผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ออกมาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีการแจกแจงความถี่ของข่าว บทบรรณาธิการ บทความแสดงความคิดเห็นและรายงานพิเศษออกมาเป็นจำนวนและค่าร้อยละ เพื่อให้เห็นภาพรวมของประเด็นสาธารณะที่สื่อหนังสือพิมพ์จัดให้เป็นวาระสำคัญของสังคมในช่วงเวลานั้น หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อแสดงให้เห็นเหตุผลของทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้านที่นำมาเป็นประเด็นโต้แย้งในประเด็นสาธารณะแต่ละประเด็น

2) แบบสอบถาม (questionnaire) สำหรับเครื่องมือนี้มีความสำคัญมากที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ทดสอบตัวแปรต่างๆ ตามทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บและตัวแปรที่ศึกษาเพื่อขยายแนวคิดของทฤษฎี เครื่องมือนี้สร้างขึ้นมาจากแนวคิดต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านและดัดแปลงบางส่วนให้เหมาะสมกับสังคมไทย (คู่มือของแนว

คิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้สร้างข้อคำถามสำหรับวัดแต่ละตัวแปรได้ในหน้าถัดไป และดูรายละเอียดแนวคิดของแต่ละตัวแปรได้จากบทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง) โครงสร้างของแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยการวัดตัวแปรชุดต่างๆ (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามและข้อคำถามฉบับเต็มได้ในภาคผนวก ก) แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางประชากร ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ภาค/เขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย ซึ่งข้อมูลลักษณะทางประชากรนี้ Noelle-Neumann ได้อธิบายความสำคัญไว้ว่าแม้ว่าความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นออกมาของปัจเจกบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นก็ตาม แต่ความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นก็จะแปรผันไปตามอายุ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ภาค ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้คำถามในส่วนที่หนึ่งยังรวมถึงการเปิดรับสื่อมวลชนด้วย

ส่วนที่สอง เป็นคำถามที่วัดแนวคิดที่เป็นข้อสันนิษฐานหลักของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจียม ซึ่งประกอบไปด้วย ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประเด็นสาธารณะ การรับรู้ความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ขณะนั้นและแนวโน้มของบรรยากาศความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในอนาคตที่มีต่อประเด็นสาธารณะ และความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงตัวแปรความมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นสาธารณะ

ส่วนที่สาม เป็นคำถามที่วัดลักษณะทางจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วยความกลัวการ โดดเดี่ยว ซึ่งเป็นตัวแปรเดิมตามทฤษฎี และตัวแปรความกลัวการเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง และตัวแปรความกลัวการเสียหาย ซึ่งเป็นตัวแปรใหม่ที่ผู้วิจัยเพิ่มเติมเข้ามาในการศึกษารั้งนี้

ส่วนที่สี่ เป็นคำถามที่วัดลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและกลุ่มนิยมของกลุ่มตัวอย่าง คำถามจะประกอบไปด้วยชุดการวัดจาก 3 แนวคิดที่เป็นตัวบ่งชี้ลักษณะวัฒนธรรมดังกล่าว คือการวัดบุคลิกภาพแบบเป็นตัวของตัวเอง (sense of independent) และแบบพึ่งพากัน (sense of interdependence) รูปแบบการสื่อสารแบบอิงบริบทน้อย (low context communication) และอิงบริบทมาก (high context communication) และพฤติกรรมความขัดแย้ง (conflict style)

ส่วนที่ห้า เป็นคำถามที่วัดแนวคิดความเกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ ความมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมืองและสังคม ความตระหนักในหน้าที่พลเมืองและความอดกลั้นทางการเมือง

สำหรับตัวแปรอิสระต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น วิจัยได้ใช้วิธีการสร้างข้อคำถาม (items) เพื่อวัดแต่ละตัวแปร โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดต่าง ๆ มาเป็นหลักในการสร้างคำถาม โดยผู้วิจัยได้สรุปให้เห็นถึงที่มาของแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้สร้างข้อคำถาม ดังนี้

สรุปตัวแปรหลักและที่มาของแนวคิดที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้

ตัวแปร	แนวคำถาม	ข้อที่วัดตัวแปร ในแบบสอบถาม
ลักษณะทางประชากร เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ภาค	แนวคำถามได้มาจากแนวคิดของ Noelle-Neumann (1974; 1993)	ส่วนที่ 1 (ข้อ 1-6)
การเปิดรับสื่อสารมวลชน สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์	แนวคำถามได้มาจากแนวคิดของ Noelle-Neumann (1974; 1993)	(ข้อ 7.1 -7.6)
ความมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ประเด็นสาธารณะ ความสนใจประเด็นฯ การรับรู้ผลกระทบ ฯ การรับรู้ความสำคัญ ฯ	- ความสนใจในประเด็นสาธารณะ - การรับรู้ผลกระทบต่อตนเอง - การรับรู้ความสำคัญต่อสังคม แนวทางการตั้งคำถามคัดแปลงมาจาก Lasora (1991) และ Lars Willnat, Waipeng Lee and Detenber (2002)	ส่วนที่ 2 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10
ความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็น ในประเด็นสาธารณะ	แนวการสร้างสถานการณ์เพื่อวัดความเต็มใจที่จะแสดง ความคิดเห็นนำมาจากแนวคิดของ Noelle-Neumann (1974; 1993) แล้วนำมาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ของสังคมไทย (ดูรายละเอียดในส่วนต่อไป)	ข้อ 14 -15
ลักษณะทางจิตวิทยา ความกลัวการโดดเดี่ยว ความกลัวการเผชิญหน้า กับความขัดแย้ง ความกลัวการเสียหน้า	แนวคำถามได้มาจากแนวคิดของ Noelle-Neumann (1974; 1993) และ Lars Willnat, Waipeng Lee and Detenber (2002) และนำมาปรับให้เข้ากับสังคมไทย พัฒนามาจากข้อมูลการวิจัยของ Benedict (1943 อ้างถึงใน ยศ สันตสมบัติ, 2544) แนวทางการตั้งนำปรับมาจากแนวคิด Hall (1976 อ้างถึง ใน Ting-Toomey,1998)	ส่วนที่ 3 3.1 (ข้อ 1-10) 3.2 (ข้อ 1-8) 3.3 (ข้อ 1-5)

ตัวแปร	แนวคำถาม	ข้อที่วัดตัวแปร ในแบบสอบถาม
<p>ลักษณะทางวัฒนธรรมฯ</p> <p>บุคลิกแบบเป็นตัวของตัวเอง / แบบพึ่งพากัน</p> <p>รูปแบบการสื่อสารแบบอิงบริบทน้อย</p> <p>และอิงบริบทมาก</p>	<p>- บุคลิกภาพแบบเป็นตัวของตัวเอง</p> <p>- บุคลิกภาพแบบพึ่งพา</p> <p>เกณฑ์การวัดบุคลิกภาพฯ ได้ใช้แนวทางจากการศึกษาของ Gudykunst, Yuko Matsumoto, Stella Ting-Toomey, Tsukasa Nishida, Kwangsu Kim and Sam Heyman (1996)</p> <p>- การสื่อสารอิงบริบทน้อย</p> <p>- การสื่อสารอิงบริบทมาก</p> <p>แนวทางการตั้งคำถามปรับมาจาก Hall (1976 อ้างถึงใน Ting-Toomey, 1998)</p>	<p>ส่วนที่ 4</p> <p>4.1 (ข้อ 11-19)</p> <p>4.1 (ข้อ 1-10)</p> <p>4.2</p> <p>(ข้อ 1, 2, 4, 14, 18-20)</p> <p>(ข้อ 3, 5-13, 15-17, 21-22)</p>
<p>พฤติกรรมความขัดแย้ง</p>	<p>- พฤติกรรมแบบควบคุม</p> <p>- พฤติกรรมแบบแก้ไขหรือประนีประนอม</p> <p>- พฤติกรรมแบบไม่เผชิญหน้า</p> <p>แนวทางการตั้งคำถามได้มาจากเครื่องมือวัดความขัดแย้งการสื่อสารองค์กรของ Putnam และ Wilson (1982 อ้างถึงใน Scheufele and Moy, 2000: 12)</p>	<p>4.3 (ข้อ 1-5)</p> <p>4.3 (ข้อ 6-10)</p> <p>4.3 (ข้อ 11-15)</p>
<p>ความมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตย</p> <p>ความมีประสิทธิภาพทางการเมือง</p> <p>ความสนใจทางการเมือง</p> <p>ความไว้วางใจทางการเมืองและสังคม</p>	<p>- ความมีประสิทธิภาพภายใน</p> <p>- ความมีประสิทธิภาพภายนอก</p> <p>แนวทางของคำถามได้มาจาก Campbell, Gurin and Miller (1954)</p> <p>แนวทางของคำถามได้มาจากแนวคิดของ Almond และ Verba (1963)</p> <p>- ความไว้วางใจทางการเมือง</p> <p>- ความไว้วางใจทางสังคม</p> <p>แนวทางของคำถามได้มาจากการศึกษาของ Moy และ Scheufele (2000)</p>	<p>5.1 (ข้อ 1-6)</p> <p>5.1 (ข้อ 7)</p> <p>5.2 (ข้อ 1-11)</p> <p>5.3 (ข้อ 1-6)</p> <p>5.2 (ข้อ 7)</p>

ตัวแปร	แนวคำถาม	ข้อที่วัดตัวแปร ในแบบสอบถาม
ความตระหนักในหน้าที่ พลเมือง	แนวทางของคำถามได้มาจากแนวคิดในงานเขียนของเอ นิก เหล่าธรรมทัศน์ (2543)	5.4 (ข้อ 1-7)
ความอดกลั้นทางการเมือง	แนวทางของคำถามปรับปรุงจากการศึกษาของ Rivero, Kotze and du Toit (2002)	5.5 (ข้อ 1-4)

นอกเหนือจากตัวแปรที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแล้ว ยังมีตัวแปรอิสระอีก 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ที่ตัวเองมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ในปัจจุบัน และการรับรู้ที่ตัวเองมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ในอนาคต และตัวแปรตามอีก 1 ตัวแปร คือ ความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในตารางข้างต้น หากแต่ได้แยกออกมาอธิบายเป็นการเฉพาะ เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวถือว่าเป็นตัวแปรหลักที่สำคัญในทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ และวิธีการวัดตัวแปรดังกล่าวมีรายละเอียดในการวัดหลายขั้นตอน ดังนี้

1. ตัวแปรการรับรู้ที่ตัวเองมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม

ทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ ได้อธิบายถึงกระบวนการก่อตัวของสาธารณมติไว้ว่า เมื่อปัจเจกบุคคลได้สำรวจสภาพแวดล้อมจากสื่อมวลชน โดยพิจารณาว่าความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ของสังคมที่มีต่อประเด็นสาธารณะต่างๆ แล้ว พบว่า ความคิดเห็นของตนเองไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม ปัจเจกบุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงความคิดเห็นออกมา หรือแสดงความคิดเห็นออกมาน้อยลงไปเรื่อยๆ ในขณะที่ปัจเจกบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความคิดเห็นสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม ปัจเจกบุคคลนั้นก็จะมี ความมั่นใจที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนั้นออกมา ซึ่งจะทำให้ความคิดเห็นนั้นดังมากขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นความคิดเห็นหลักของสังคม Noelle-Neumann (1974; 45) ได้อธิบายการประเมินบรรยากาศหรือความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ของสังคมว่า ปัจเจกบุคคลจะประเมินจาก 2 ช่วงเวลา คือ ประเมินจากความคิดเห็นส่วนใหญ่ในปัจจุบัน และแนวโน้มความคิดเห็นส่วนใหญ่ในอนาคต

ดังนั้น เพื่อจะวัดตัวแปรดังกล่าวตามทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ ได้อธิบายไว้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ ดังนี้

1.1 สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประเด็นสาธารณะ (ข้อ 11) สอบถามการรับรู้ของของกลุ่มตัวอย่างว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมในปัจจุบัน (ข้อ 12) และแนว

โน้มน้ำที่จะเกิดในอนาคต (ข้อ 13) เป็นอย่างไร ซึ่งคำถามทั้ง 3 ข้อ จะมีคำตอบให้เลือก 3 ลักษณะ คือ สนิบสนุน / เฉยๆ / คัดค้าน

1.2 หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบกับ การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของคนในสังคมเป็นอย่างไร แล้วมีการแทนค่าคะแนนใหม่ (recode) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ถ้าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเหมือนหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม (จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง) ผู้วิจัยจะแทนค่าคะแนนด้วย 1 คะแนน หมายถึง มีความสอดคล้อง

- ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตอบมีความคิดเห็นไปในทิศทางคัดค้านหรือสนับสนุน ขณะที่อีกฝ่ายตอบว่า เฉยๆ ผู้วิจัยจะแทนค่าคะแนนด้วย 2 คะแนน หมายถึง ไม่สอดคล้อง

- ถ้าทั้งสองฝ่ายหนึ่งมีความคิดเห็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ผู้วิจัยจะแทนค่าคะแนนด้วย 3 คะแนน หมายถึง ไม่สอดคล้องมาก

ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างกับการรับรู้ถึงความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม แยกเป็น 2 ชุด คือ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างกับการรับรู้ความคิดเห็นคนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน และ เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างกับการรับรู้ความคิดเห็นคนส่วนใหญ่ในอนาคต

สรุปการแทนค่าคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
1	สอดคล้อง
2	ไม่สอดคล้อง
3	ไม่สอดคล้องมาก

2. ตัวแปรความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ

การวัดความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ Noelle-Neumann (Noelle-Neumann and Petersen, 2004; 344-345) ได้อธิบายไว้ว่า เมื่อปัจเจกบุคคลต้องอยู่ในสถานที่สาธารณะและต้องเผชิญหน้ากับคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อน ประมาณ 5-7 คน และปัจเจกบุคคลนั้นได้ประเมินแล้วว่าตนเองมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม ปัจเจกบุคคลนั้นก็มักจะกล้าแสดงความคิดเห็นออกมา

Noelle-Neumann ได้ใช้สถานการณ์จำลองว่า เมื่อต้องนั่งอยู่บนรถไฟกับคนแปลกหน้า ซึ่งคนในห้องโดยสารนั้นมีการพูดคุยถึงประเด็นใดประเด็นหนึ่งอยู่ และคุณพบว่าความคิดเห็นของ

คนส่วนใหญ่แตกต่างจากความคิดเห็นของคุณเอง คุณมีความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้นออกมาหรือไม่ (Noelle-Neumann and Petersen, 2004; 352)

แต่อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ที่ Noelle-Neumann ใช้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติในสังคมของประเทศเยอรมัน แต่สถานการณ์ดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะของคนไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างสถานการณ์ขึ้นมาใหม่ โดยปรับเปลี่ยนมาเป็นสถานการณ์ว่า หากกลุ่มตัวอย่างต้องไปเข้าร่วมงานสัมมนา ซึ่งในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน กลุ่มตัวอย่างต้องนั่งร่วมโต๊ะกับคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อน และมีการพูดคุยถึงประเด็นสาธารณะ (ดูรายละเอียดข้อคำถามได้ในภาคผนวก ข) ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวน่าจะมีความเหมาะสมหรือเกิดขึ้นจริงในสังคมไทยได้มากกว่า

สำหรับคำถามวัดความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะนั้น ผู้วิจัยได้ใช้คำถาม โดยเลี่ยงการใช้คำว่า “ความเต็มใจ” เพราะคำดังกล่าวมีความหมายไม่ชัดเจนนัก กลุ่มตัวอย่างอาจจะอ่านแล้วตีความไปไม่เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงไปใช้คำว่า “อยาก หรือ ไม่อยาก ที่จะแสดงความคิดเห็น” (ข้อ 14) และ “โอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น” (ข้อ 15) ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับแนวคิดของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บมากที่สุด และเหตุที่ผู้วิจัยใช้คำถาม 2 ข้อ เพราะจะได้เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องคำตอบของกลุ่มตัวอย่างอีกชั้นหนึ่ง สำหรับคะแนนของทั้งสองข้อนี้ ผู้วิจัยนำเอาคะแนนของทั้ง 2 ข้อมาบวกแล้วหารด้วย 2 เพื่อออกมาเป็นค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ

การทดสอบเครื่องมือ

1) การทดสอบความตรง (validity) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้แยกชุดคำถามออกเป็น 3 ส่วน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความตรงด้านโครงสร้าง กล่าวคือเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องกับเนื้อหา ความครอบคลุมของประเด็น ตลอดจนความครอบคลุมของข้อคำถามในการวัดประเด็นต่างๆ ของตัวแปรได้อย่างครบถ้วนตามเกณฑ์ของแนวคิด ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจเครื่องมือในแต่ละส่วนประกอบด้วย

ชุดคำถาม	นักวิชาการ
ชุดคำถามวัดแนวคิดตามทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ	รศ.ดร.พีระ จิร โสภณ (คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ (คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ชุดคำถาม	นักวิชาการ
ชุดคำถามวัดแนวคิดวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและกลุ่มนิยม	รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ (คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ผศ.ดร.รุ่ง ศรีอัยฎาพร (คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
ชุดคำถามวัดแนวคิดความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตย	รศ.ดร.ชัยยันต์ ไชยพร (หัวหน้าภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) รศ.ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง (หัวหน้าภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

2) การทดสอบความเที่ยง(reliability) หลังจากได้มีการตรวจความตรงจากผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยได้มีการปรับแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ก่อน(pre-test) กับกลุ่มอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 30 คนเพื่อทดสอบสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ เนื่องจากคำถามของงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวัดแบบ Likert Scales ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจความน่าเชื่อถือของแต่ละตัวแปร เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของเครื่องมือหรือชุดคำถามที่ใช้วัดแต่ละตัวแปรว่าสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากแล้วจะได้ผลออกมาไม่แตกต่างกัน โดยใช้สูตรวัดความเที่ยงตามแบบของ Cronbach's alpha coefficient ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวแปร	ค่า alpha (α)
ลักษณะทางจิตวิทยา	
ความกลัวการโดดเดี่ยว	.8576
ความกลัวการเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง	.7251
ความกลัวการเสียหน้า	.7487
วัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและกลุ่มนิยม	
บุคลิกภาพแบบเป็นตัวของตัวเอง	.7273
บุคลิกภาพแบบพึ่งพา	.8446
การสื่อสารแบบอิงบริบทน้อย	.7520
การสื่อสารแบบอิงบริบทมาก	.8045
พฤติกรรมความขัดแย้งแบบควบคุม	.7030
พฤติกรรมความขัดแย้งแบบประนีประนอม	.7042
พฤติกรรมความขัดแย้งแบบไม่เผชิญหน้า	.7956

ตัวแปร	ค่า alpha (α)
ความมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย	
ความมีประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง	.8858
ความสนใจทางการเมือง	.9030
ความไว้วางใจทางการเมืองและสังคม	.8808
ความตระหนักในหน้าที่พลเมือง	.7304
ความออกก้นทางการเมือง	.6433

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มี 3 ชุดซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ส่วนดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

ส่วนแรก เป็นแบบวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ ในส่วนแรกเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการแจกนับ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยร้อยละเพื่อพรรณนาให้เห็นลำดับของประเด็นสาธารณะที่ได้รับการนำเสนอตั้งแต่ความถี่สูงสุดและลดลงตามลำดับ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพรรณนารายละเอียดที่เป็นเหตุผลที่เป็นข้อโต้แย้งของฝ่ายที่สนับสนุนและคัดค้านประเด็นสาธารณะต่างๆ โดยผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์คัดเลือกที่เข้ากับแนวคิดของ Noelle-Neumann ในเรื่องของมิติทางจริยธรรมและเป็นประเด็นสาธารณะที่เป็นข้อโต้แย้งในช่วงเดือนพฤศจิกายน

ส่วนที่สอง แบบสอบถามที่ใช้วัดแนวคิดทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บแสบและตัวแปรทางวัฒนธรรมและความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตย ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวประกอบด้วย 4 ส่วน ในส่วนแรกนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์แล้วนำเสนอออกมาเป็นค่าร้อยละด้วยวิธีการพรรณนา ขณะที่ในส่วนของตัวแปรหลักนั้น ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง	ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (zero-order correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ (ตามสมมติฐานการวิจัย)
ขั้นตอนที่สอง	ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุนิยม แบบ stepwise เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีอำนาจในการพยากรณ์ความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ

ขั้นตอนที่สาม*	ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น โดยใช้โปรแกรม Lisrel เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัว (จากขั้นตอนที่ 2) มีค่าอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะในระดับใด และตัวแปรใดมีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ
ขั้นตอนที่สี่ *	ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายทาง เพื่อหาอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรการรับรู้ว่าคุณเองมีความเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นคนส่วนใหญ่และตัวแปรอิสระต่างๆ (จับคู่วิเคราะห์ทีละตัวแปร) กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ เพื่อขยายแนวคิดทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ

* หมายเหตุ สำหรับขั้นตอนที่ 3 และ ขั้นตอนที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้สถิติดังกล่าวกับประเด็นสาธารณะโดยรวม ซึ่งเป็นประเด็นสาธารณะสุดท้าย กล่าวคือ หลังจากที่ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการถดถอยพหุนิยมในแต่ละประเด็นสาธารณะแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำเอาคะแนนของแต่ละตัวแปรในทุกประเด็นสาธารณะมารวมกัน เพื่อหาค่าเฉลี่ย จากนั้นนำเอาค่าเฉลี่ยดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์และการถดถอยพหุนิยมอีกครั้ง เพื่อให้เห็นแบบจำลองสุดท้ายของปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ

หลังจากนั้น ผู้วิจัยใช้โปรแกรม Lisrel เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัว(จากขั้นตอนที่ 2) มีค่าอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ และตัวแปรใดที่มีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เพื่อทดสอบว่า นอกเหนือจากตัวแปรการรับรู้ว่าคุณเองมีความเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ของสังคมแล้วยังมีปัจจัยใดที่สามารถทำนายความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะในสังคมไทยได้อีกบ้าง

ในขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยจะใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายทาง เพื่อขยายแนวคิดทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ ที่อธิบายไว้ว่า บรรยากาศความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ของสังคมมีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นของปัจเจกบุคคล โดยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้

การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายทาง เพื่อหาอิทธิพลร่วม (interaction effect) ระหว่างตัวแปรการรับรู้ว่าคุณมีความเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นคนส่วนใหญ่ และตัวแปรอิสระต่างๆ (โดยการจับคู่วิเคราะห์ทีละตัวแปร) กับ ความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ เพื่อที่จะดูว่าในกลุ่มที่มีการรับรู้ว่าคุณมีความเห็นสอดคล้องและมีความเห็นไม่สอดคล้อง (ใน 3 ระดับ) ตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลร่วมที่ทำให้คะแนนความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็น ในทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกัน